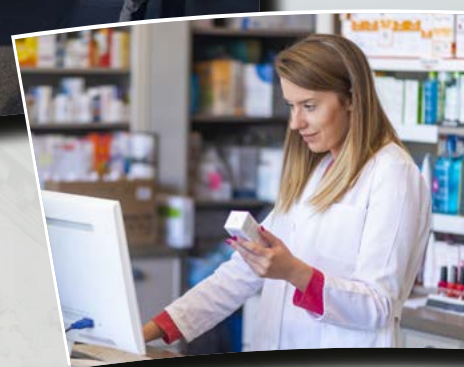

25

dekamer.be

#coronavirus
Magazine uitzonderlijk
alleen online beschikbaar

Klimaatdialoog ♦

De strijd tegen tabak ♦

Geneesmiddelentekorten beperken ♦

Wet genderdiscriminatie uitgebreid ♦

Gedaan met verjaring seksuele misdrijven ♦

Onmiddellijke aanhouding mogelijk bij kans op recidive ♦

Geachte lezer,
Beste leerkracht,

Sinds enige tijd verspreiden we ons magazine ook via e-mail. Voor u als lezer heeft dat heel wat voordelen. Een elektronische versie belandt meteen in uw mailbox. Een e-mail kunt u in een handomdraai doorsturen naar collega's of kennissen. En het is handig als u met het magazine klassikaal aan de slag wil en wil doorklikken naar achterliggende info.

In de toekomst willen we nog meer informatie delen via e-mail. De Kamer heeft ook

een YouTube kanaal. Daar vindt u leuke en interessante videoclips over het reilen en zeilen in de Kamer. Ook die kunnen van pas komen in de klas.

Wenst u via e-mail op de hoogte gehouden te worden? Bezorg ons dan uw e-mailadres op **communication@dekamer.be**. Vermeld duidelijk uw naam en die van uw school. Belangrijk: De papieren versie van dit magazine schrappen we alleen als u dat uitdrukkelijk vraagt.

INHOUD

Geneesmiddelen tekorten zoveel mogelijk beperken	4
Het Goederenrecht gemoderniseerd	6
Wet op genderdiscriminatie uitgebreid	10
Interparlementaire klimaatdialoog	13
Onmiddellijke aanhouding mogelijk bij kans op recidive	16
Gedaan met de verjaring van seksuele misdrijven	18
Brexit. Maatregelen om de schok op te vangen	20
De commissie Financiën bezoekt de douanediens ten	22
Een wettelijke regeling voor het gebruik van de 'leugendetector'	24
De Kamer schakelt een versnelling hoger in de strijd tegen tabak	26
Artificiële intelligentie en sociale media	27
Van petitieright naar volwaardig burgerinitiatief	30
Vijftig jaar parlementaire carrières (1969-2019)	31
Halfroond	36

WOORD VOORAF

Beste lezer,

We beleven ongeziene tijden. De covid-19 pandemie ontziet ons land niet. Om de crisis beheersbaar te houden, vraagt de overheid aan iedereen om activiteiten en verplaatsingen te beperken tot het noodzakelijke minimum. Het personeel in de medische en sociale sector moet dan weer bijkomende inspanningen leveren en dat in moeilijke en risicovolle omstandigheden. Zij verdienen het volste respect.

De Kamer probeert in deze tijden van corona haar bevoegdheden zo goed als mogelijk uit te oefenen, weliswaar in aangepaste vorm en op aangepaste wijze. Zo gaf ze op donderdag 19 maart het vertrouwen aan

de regering Wilmès, na een debat waaraan alleen de fractievoorzitters konden deelnemen en na een stemming gespreid over drie verschillende zalen. Nood breekt wet.

Gelukkig heeft de Kamer vóór het uitbreken van de crisis nog heel wat wetgevend werk kunnen verrichten. Op 20 februari heeft ze, na overleg met alle sociale partners, een wetsvoorstel aangenomen dat het banenverlies ingevolge de Brexit maximaal moet beperken. Ze nam ook teksten aan op het stuk van volksgezondheid, veiligheid en algemeen welzijn. Daarover, alsook over de ingrijpende modernisering van het goederenrecht die de Kamer heeft doorgevoerd, leest u meer in dit magazine.

Ten slotte, beste lezer, geven we u een kijk 'achter de coulissen'. U verneemt hoe de Interparlementaire klimaatdialoog de inspanningen van de federale overheid en van de deelstaten inzake milieubeleid op elkaar probeert af te stemmen. En u leest hoe het Adviescomité voor Wetenschappelijke en Technologische Vraagstukken zich buigt over artificiële intelligentie en fake news in de sociale media. Aan het Parlement –het belangrijkste orgaan van de democratische rechtsstaat– komt het toe daarover grondig te debatteren en wetten aan te nemen.

Ik wens u veel leesgenot toe. En vooral, zorg in deze moeilijke tijd goed voor elkaar.

Patrick Dewael
Kamervoorzitter

Geneesmiddelentekorten

zoveel mogelijk beperken

Tekorten aan geneesmiddelen komen helaas te vaak voor. Soms moeten patiënten daardoor hun behandeling onderbreken. Artsen en apothekers verliezen tijd door op zoek te gaan naar alternatieven en die veroorzaken soms extra kosten voor de patiënt en de sociale zekerheid. Eind december 2019 heeft de Kamer een wetsvoorstel aangenomen om de onvermijdelijke tekorten zo goed mogelijk te beheren, door ervoor te zorgen dat ze zo snel mogelijk gemeld worden en zo snel mogelijk van de baan zijn.

Het komt steeds vaker voor dat geneesmiddelen niet in voorraad zijn. Redenen daarvoor kunnen zijn: een uitgeputte grondstoffenvoorraad, problemen bij de productie of de verdeling, problemen op het vlak van de kwaliteit, het niet meer in de handel brengen... Begin 2020 waren ruim 650 geneesmiddelen (overeenkomend met zowat 350 farmaceutische specialiteiten in verschillende vormen en doseringen) als niet-beschikbaar aangemeld. In veel gevallen is er een alternatief, maar soms gebeurt het dat een patiënt zijn behandeling moet onderbreken bij gebrek aan een vervangmiddel dat voor hem geschikt is. Dat is onaanvaardbaar en daarom treft de wetgever maatregelen.

Zo snel mogelijk melden

De eerste maatregel zorgt ervoor dat alle betrokkenen zo snel mogelijk geïnformeerd worden. Farmaceutische bedrijven moeten een 'tijdelijk niet-beschikbaar zijn' minstens twee maanden vooraf melden (zes maanden wanneer een geneesmiddel niet meer in handel zal worden gebracht). Ze moeten daarbij de begindatum, de vermoedelijke einddatum en de oorzaken vermelden. Die kennisgeving is ook verplicht wanneer een levering niet of maar gedeeltelijk kan plaatsvinden. De applicatie '[Farmastatus](#)' van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) centraliseert alle informatie betreffende de beschikbaarheid van geneesmiddelen

voor menselijk en diergeneeskundig gebruik op de Belgische markt en actualiseert de info dagelijks. Artsen kunnen er nagaan of een geneesmiddel beschikbaar is alvorens het voor te schrijven en zo de patiënt problemen besparen.

Substitutierecht

Om de continuïteit van een behandeling te waarborgen, bepaalt de wet dat groothandelaars geneesmiddelen voor menselijk gebruik ten laatste binnen drie werkdagen moeten leveren.

Als een apotheker een voorgeschreven geneesmiddel niet snel genoeg kan afleveren, mag hij gebruik maken van het substitutierecht om voor de patiënt een oplossing te vinden. Hij mag dan een ander geneesmiddel voorstellen met dezelfde werkzame stof, dezelfde dosering, dezelfde innamefrequentie en toedieningswijze, voor zover de voorschrijvende arts in het patiëntendossier geen therapeutisch bezwaar heeft gemaakt tegen die vervanging. De apotheker moet de patiënt wel op de hoogte brengen van de vervanging.

Verlengde onbeschikbaarheid

Wanneer een farmaceutisch bedrijf vraagt dat een geneesmiddel opgenomen wordt op de lijst van terugbetaalbare geneesmiddelen, vloeien daaruit een aantal verplichtingen voort. Zo moet het bedrijf kunnen waarborgen dat het geneesmiddel altijd beschikbaar is. Als het product langere tijd niet beschikbaar is, wordt het van de lijst geschrapt op de eerste dag van de twaalfde maand volgend op het begin van de onbeschikbaarheid. Voorts moet een farmaceutisch bedrijf dat de beschikbaarheid van een geneesmiddel niet kan waarborgen, de bijkomende kosten die te wijten zijn aan die onbeschikbaarheid compenseren. Een koninklijk besluit zal de modaliteiten van die compensatie vastleggen. Die maatregelen maken dat een farmaceutisch bedrijf er alle belang bij heeft om het niet-beschikbaar zijn van een geneesmiddel zo kort mogelijk te houden. Daarom vond de wetgever het niet nodig om sancties in te bouwen. Te meer daar sancties ook contraproductief kunnen zijn: farmaceutische bedrijven zouden wel eens kunnen beslissen geneesmiddelen niet meer op de markt te brengen om te ontsnappen aan hun verplichtingen. En daar wordt de patiënt ook niet beter van.

Ten slotte zal het in bepaalde omstandigheden ook mogelijk zijn om de uitvoer van bepaalde geneesmiddelen tijdelijk te beperken of op te schorten om de binnenlandse markt met voorrang te kunnen bevoorraden.

Niet ver genoeg

Toch viel er tijdens de bespreking ook kritiek te horen. Volgens sommige Kamerleden is er meer nodig om de geneesmiddelentekorten te bestrijden.

Er is geen systeem om de oorzaken van het niet-beschikbaar zijn te controleren en de wet voorziet niet in sancties. Er is een bredere aanpak van het probleem nodig om de belangen en de plichten van alle betrokkenen te herbekijken in het belang van de patiënt. De tekst is te vaag en voor de uitvoeringsmodaliteiten is het wachten op een koninklijk besluit. Hoe zal dat systeem van compensatie bij extra kosten werken? Waarom de

modaliteiten van het substitutierecht van de apotheker vastleggen in een koninklijk besluit, dat er misschien nooit komt bij gebrek aan consensus? Hoe zal de beperking of de stopzetting van de export geregeld worden? Om al die redenen onthielden de Kamerleden van PS, Ecolo-Groen, PTB-PVDA en Défi zich bij de stemming (81 stemmen voor en 51 onthoudingen).

Naar Verslag

www.dekamer.be > doc 229

Farmastatus.be: Via de applicatie kunnen farmaceutische bedrijven, groothandelaars en apothekers onbeschikbaarheden melden. De patiënt kan er de beschikbaarheid nagaan van de farmaceutische specialiteiten die in België verkocht worden.

Terugbetaalbare geneesmiddelen

Een geneesmiddel dat door een farmaceutisch bedrijf op de markt wordt gebracht of door een apotheker wordt bereid komt in aanmerking voor terugbetaling door de ziekteverzekering als aan een aantal voorwaarden voldaan is.

- ✓ Het geneesmiddel werd voorgeschreven door een arts, tandarts of vroedvrouw
- ✓ Het werd afgeleverd door een apotheker
- ✓ Het staat op een lijst van geneesmiddelen waarvoor terugbetaling voorzien is
- ✓ De terugbetalingsvoorwaarden worden gerespecteerd (beschikbaarheid en continuïteit, unieke barcode, informatie over verkoop en kosten,...)

In sommige gevallen is de terugbetaling volledig en betaalt de patiënt niets. In andere gevallen is de terugbetaling gedeeltelijk en betaalt de patiënt zijn persoonlijk aandeel, 'remgeld' genoemd.

Het goederenrecht gemoderniseerd

In het najaar van 2019 boog de Kamercommissie Justitie zich, bijgestaan door een aantal deskundigen, over een grondige hervorming van het goederenrecht. Die hervorming was om verschillende redenen meer dan nodig. Ten eerste was er nood aan modernisering. Het vroegere goederenrecht was het meest verouderde deel van het burgerlijk recht. Het bevatte grotendeels 19de-eeuwse bepalingen die niet aangepast waren aan de noden van de 21ste eeuw. Ten tweede was er het probleem van de versnippering. Het stelsel van de zakelijke rechten (zoals het eigendomsrecht en het vruchtgebruik) was verspreid over diverse delen van het Burgerlijk Wetboek, over hoofdstukken van het Veldwetboek en over tal van afzonderlijke wetten. De hervorming heeft alle relevante wetgevendende teksten volgens een logische structuur samengebracht in een nieuw boek 3, wat het geheel beter leesbaar maakt. Ten slotte was het ook de ambitie te komen tot een functioneel goederenrecht dat tegemoetkomt aan de noden van elke burger, dat toegankelijk is en voldoende oog heeft voor flexibiliteit. Tijdens de plenaire vergadering van 30 januari 2020 werd het bijna 100 pagina's tellende wetsvoorstel unaniem aangenomen. Het nieuwe goederenrecht treedt in het najaar van 2021 in werking.

Het vroegere Boek II van het Burgerlijk Wetboek bood een archaisch beeld van het goederenrecht. Het boek was ontstaan in een 19de-eeuwse, agrarische context. Heel wat bepalingen waren geschreven als reactie op het Ancien Régime en waren in de loop der tijd onduidelijk of nutteloos geworden, met rechtsonzekerheid tot gevolg. Een allesomvattende hervorming drong zich op om de bepalingen onder meer aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen en gewijzigde maatschappelijke opvattingen.

Zo bleken de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek en in de afzonderlijke wetten niet flexibel genoeg om rechtszekerheid te bieden bij sommige moderne, ingewikkelde vastgoedprojecten.

Een groep deskundigen, bestaande uit [magistraten](#), advocaten en professoren, leverde belangrijk voorbereidend werk. Daarbij werd vaak geput uit buitenlandse wetboeken die recent werden gemoderniseerd. Zo waren de wetboeken van Nederland en Quebec belangrijke inspiratiebronnen.

Het goederenrecht heeft betrekking op een heel brede waaier aan situaties. Bijna iedereen wordt in het dagelijks leven wel eens betrokken bij een situatie waarop het goederenrecht van toepassing is. In dit artikel lichten we er enkele punten uit. Voor de volledige tekst en de verslagen verwijzen we naar onze website.

Rol vrederechter

Het nieuwe goederenrecht legt de bevoegdheid voor geschillen door burenhinder uitsluitend bij de vrederechter. In het verleden was de bevoegde rechter afhankelijk van de waarde van de vordering. Tot een bedrag van 5 000 euro was de **vrederechter** bevoegd, bij een hoger bedrag kwam de zaak voor de rechtbank van **eerste aanleg**. De Kamerleden oordeelden dat de vrederechter het best geplaatst is om burenruzies te behandelen omdat hij het dichtst bij de burger staat. Bovendien biedt het nieuwe goederenrecht hem voldoende flexibiliteit om aangepaste maatregelen te treffen en de goede verstandhouding te herstellen.

Magistraat

De 'rechterlijke ambtenaren' die aan het openbaar ministerie (zie pag. 17) verbonden zijn, worden parketmagistraten genoemd. Magistraten die verbonden zijn aan de rechtbank zelf (de zetel), worden rechters of raadsheren (dit zijn de rechters in de hogere rechtscolleges) genoemd. Magistraten hebben een specifiek statuut waarvan de belangrijkste principes, onder meer hun onafhankelijkheid, in de Grondwet staan.

Vrederechter

De vrederechter is de rechter die het dichtst bij de burger staat. Hij houdt zich bezig met alle problemen in verband met het gezinsleven, buurtbewoners en burenen, de woning of zaken die ons na aan het hart liggen. Hij probeert een antwoord op mensenmaat te geven, liefst in overleg met de partijen. Dit gebeurt vooral in het kader van een verzoening. Het vredege-recht is een burgerlijk gerecht: er worden dus geen strafzaken behandeld. Ons land telt 187 vrederechters.

Eerste aanleg

Meer info op pagina 16, in de marge van het artikel over de onmiddellijke aanhouding.

Burenrelaties

In het nieuwe goederenrecht vinden we een alomvattende benadering van burenrelaties. Een volledige titel is gewijd, niet alleen aan de kwestie van burenhinder, maar ook aan andere aspecten van relaties tussen burenen, zoals de gemene afsluiting en erfdienstbaarheden.

Een nieuwigheid die wordt voorzien in het kader van burenrelaties is de mogelijkheid om preventief actie te ondernemen wanneer zich een ernstig en manifest risico op bovenmatige burenhinder voordoet. Om het bovenmatige karakter van de hinder te beoordelen, wordt rekening gehouden met alle omstandigheden: het tijdstip, de frequentie, de intensiteit, ...

Bomen en planten...

We denken vandaag fundamenteel anders over de natuur dan in 1804 of in 1886 toen het Veldwetboek werd geschreven. In onze verstedelijkte samenleving en volgebouwde dorpskernen zijn bomen onmisbaar, maar soms zijn ze ook een bron van discussie. Hoe vaak blijkt niet bij een burenruzie dat een boom niet op twee meter, maar slechts op anderhalve meter van de perceelsgrens staat. De nieuwe regeling bepaalt uitdrukkelijk dat de rechter dan een aangepaste oplossing kan uitwerken (bijvoorbeeld snoeien in plaats van rooien) en dat hij niet alleen rekening moet houden met eventuele overlast voor omwonenden, maar ook met het algemeen belang. Dat kan een

milieubelang zijn, een erfgoedbelang, een landschappelijke waarde... Die redenering wordt ook doorgetrokken in discussies over overhangende takken en boomwortels. Daardoor blijven zulke discussies niet beperkt tot geschillen tussen burens en kunnen ze gemakkelijker worden opgelost of heeft de rechter ten minste meer mogelijkheden om tot een oplossing te komen.

Vruchtgebruik

De nieuwe regels over vruchtgebruik streven ernaar de **blote eigenaar** en de **vruchtgebruiker** zo veel mogelijk te laten samenwerken. Het principe blijft behouden dat de vruchtgebruiker instaat voor onderhoudsherstellingen en de

blote eigenaar de grove herstellingen voor zijn rekening neemt. Nieuw is wel dat de blote eigenaar en de vruchtgebruiker de kosten voor bepaalde werken samen kunnen dragen. Denk maar aan de investeringen die nodig zijn om een woning aan te passen aan de milieuregelgeving. De blote eigenaar wordt verplicht te investeren in onder meer een nieuw dak, betere isolatie en dubbel glas, maar zal, zeker als het gaat om een jonge vruchtgebruiker, misschien zelf nooit gebruik maken van de woning. Het zou dan onbillijk zijn om de kosten daarvoor volledig af te wentelen op de blote eigenaar. Dankzij de nieuwe wetgeving kan hij eisen dat de vruchtgebruiker proportioneel bijdraagt in de kosten. Om de bijdrage te bepalen wordt de waarde

van het vruchtgebruik vergeleken met de waarde van de volle eigendom. Nieuw is ook dat de blote eigenaar aan het einde van het vruchtgebruik de vruchtgebruiker moet vergoeden wanneer die investeringen heeft gedaan die de blote eigenaar ongerechtvaardigd verrijken.

De eerlijke vinder

Het nieuwe goederenrecht besteedt ook aandacht aan het fenomeen van gevonden voorwerpen en de eerlijke vinder. In tegenstelling tot de vroegere wettelijke bepalingen wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen voorwerpen die worden gevonden op een openbare plaats en voorwerpen die elders worden gevonden. In beide gevallen is de vinder verplicht redelijke pogingen te ondernemen om de eigenaar terug te vinden en indien dat niet lukt, binnen zeven dagen na de vondst aangifte te doen bij een gemeente naar keuze. Indien de eigenaar niet wordt gevonden, worden gevonden voorwerpen gedurende zes maanden bewaard. Voor gevonden fietsen is de bewaartermijn drie maanden.

Dieren zijn geen voorwerpen

Wellicht de meest opmerkelijke zin uit het goederenrecht vinden we in artikel 3.39: 'Dieren hebben een gevoeligheid en hebben biologische noden.' Wat doet een dergelijke, weliswaar evidente, bepaling in een wetboek over goederen? Het antwoord is eenvoudig: In de 19de-eeuwse wetten, die tot voor kort van toepassing waren, werden dieren als voorwerpen beschouwd. Gelukkig is die situatie nu rechtgezet en bepaalt het nieuwe goederenrecht uitdrukkelijk dat dieren te onderscheiden zijn van voorwerpen.

Vruchtgebruiker – blote eigenaar

De vruchtgebruiker is de persoon die kan genieten van de 'vruchten' van een roerend of onroerend goed waarvan iemand anders de eigenaar is. Wie een huis in vruchtgebruik heeft, mag er wonen en moet instaan voor het onderhoud. Wie een akker in vruchtgebruik heeft, mag de grond bewerken... De blote eigenaar is de eigenaar van het goed dat belast is met vruchtgebruik.

Het Burgerlijk Wetboek telt 9 boeken

Boek 1	Algemene bepalingen
Boek 2	Personen, familie en relatievermogensrecht
Boek 3	Goederen
Boek 4	Nalatenschappen, schenkingen en testamenten
Boek 5	Verbintenissen
Boek 6	Bijzondere overeenkomsten
Boek 7	Zekerheden
Boek 8	Bewijs
Boek 9	Verjaring

Wet op genderdiscriminatie uitgebreid

Begin dit jaar heeft de Kamer de 'Genderdiscriminatiewet' uitgebreid. Voor de vader of meemoeder die geboorteverlof wil opnemen, voor de moeder die haar arbeidstijd moet onderbreken om borstvoeding te geven en voor werknemers die verlof nodig hebben in de aanloop naar een adoptie of om een vruchtbaarheidsbehandeling te volgen is dat een grote stap vooruit. Voortaan kunnen ze klacht indienen wanneer ze in die situaties gediscrimineerd worden.

Er was grote eensgezindheid in de Kamer over het feit dat de 'wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen mannen en vrouwen' moest worden aangepast. Vaders spelen een belangrijke en noodzakelijke rol binnen het gezin. Het is niet meer dan normaal dat ook zij zorgtaken opnemen. Discriminatie ten aanzien van vaders is dan ook onaanvaardbaar, luidde het vrijwel unaniem. Een meerderheid wou ook de meemoeder beter beschermen. Voortaan wordt onderscheid op grond van vaderschap of meemoederschap als discriminatie beschouwd.

Wettelijk was er voordien al heel wat geregeld. Krachtens de wet van 3 juli 1978 heeft elke mannelijke werknemer recht op tien dagen afwezigheid van het werk ter gelegenheid van de geboorte van zijn kind. Sinds 20 mei 2011 heeft ook de meemoeder, onder bepaalde voorwaarden, op dezelfde manier als een vader recht op tien dagen verlof wanneer de partner bevalt. Sinds 30 juli 2011 genieten werknemers die gebruik willen maken van hun recht op vaderschapsverlof bovendien onder bepaalde voorwaarden een ontslagbescherming. En toch maakt niet elke vader

of meemoeder gebruik van zijn of haar recht op geboorteverlof. Uit meerdere onderzoeken blijkt dat de opname van geboorteverlof nog altijd geen evidentie is in sommige bedrijven en organisaties. Een onderzoek uit 2016 toonde aan dat 15,3 % van de vaders het vaderschapsverlof nog altijd niet opneemt. In 2010 polste het [Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen](#) naar de beweegredenen van vaders die hun vaderschapsverlof niet of niet volledig hadden opgenomen. 44,6 % van de ondervraagde vaders gaf aan het verlof niet te hebben opgenomen omwille van het werk of de werkgever. Bovendien ondervond 10,8 % van de ondervraagden problemen of nadelen op het werk door het vragen naar geboorteverlof. Een van de problemen die werd aangehaald, was dat de werkgever dreigde met ontslag. Maar vaker is er sprake van negatieve reacties en sociale druk

die vaders ervaren wanneer ze verlof en zorgtaken willen opnemen voor hun kinderen. Of ze lopen een promotie mis... Door vaderschap en meemoederschap als beschermd criterium in de genderwet op te nemen, zorgt de wetgever ervoor dat het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen kan optreden, bemiddelen en indien nodig een schadevergoeding kan vragen.

Vaderschap, meemoederschap en andere criteria

In de loop van de bespreking werden naast vaderschap en meemoederschap nog enkele andere criteria als discriminatiegrond in de wet opgenomen waaronder adoptie, medisch begeleide voortplanting en het geven van borstvoeding. Wat borstvoeding betreft, is het zo dat de arbeidswetgeving vrouwen toelaat om borstvoedingspauzes te nemen, maar 20 % van de werkgevers staat die in de praktijk niet toe. Verder vinden heel wat werkgevers het problematisch dat vrouwen die een ivf-behandeling volgen regelmatig van het werk afwezig zijn. En vaak is

er weinig begrip voor verblijven in het buitenland voorafgaand aan een adoptie. Het in de genderwet opnemen van deze discriminatiecriteria biedt juridische bescherming en werkt sensibiliserend. Voortaan kunnen personen die op een van die gronden gediscrimineerd worden, klacht neerleggen.

Internationale verplichtingen

Met deze wetswijziging komt ons land tegemoet aan meerdere internationale verplichtingen, in de eerste plaats de verplichtingen die voortvloeien uit het [Kinderrechtenverdrag](#). In artikel 18 van dat verdrag staat dat de landen die het verdrag ondertekend hebben alles moeten doen wat in hun vermogen ligt om erkenning te verzekeren van het beginsel dat beide ouders de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Door het discriminatieverbod ter bescherming van vaders in te voeren, zet de Belgische Staat een noodzakelijke stap in het verzekeren van de gezamenlijke verantwoordelijkheid van beide ouders.

In de tweede plaats is er de omzetting van de [Europese richtlijn](#) betreffende het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep. Die richtlijn stelt dat de lidstaten het recht op vaderschapsverlof en/of adoptieverlof moeten erkennen en al de nodige maatregelen moeten treffen om werkende mannen en vrouwen te beschermen tegen ontslag bij de uitoefening van die rechten. De lidstaten moeten er ook voor zorgen dat de betrokkenen, na afloop van dat verlof, het recht hebben om – onder voorwaarden die voor hen niet minder gunstig zijn – naar hun baan of naar een gelijkwaardige functie terug te keren en te profiteren van elke verbetering van de arbeidsvoorwaarden waarop ze tijdens hun afwezigheid aanspraak hadden kunnen maken.

Mogen of moeten

Tijdens de bespreking van dit wetsvoorstel kwam ook herhaaldelijk de vraag aan bod of het vaderschapsverlof, dat volgens de huidige wetgeving een recht is, niet beter een verplichting zou worden. Een aantal fracties is voor.

Ze zijn van oordeel dat vaderschapsverlof helemaal gelijkgesteld moet worden met moederschapsverlof. In ons land is de loonkloof tussen mannen en vrouwen vrij groot omdat vrouwen veel meer dan mannen deeltijds werken om voor de kinderen te zorgen. In landen waar vaderschapsverlof automatisch wordt toegekend is de loonkloof tussen mannen en vrouwen kleiner.

Wordt vervolgd...

De rol die moeders, vaders en co-ouders opnemen in het gezin en de plaats die onze samenleving geeft aan ouderschap blijft dus ook na de wijziging van de Genderdiscriminatiewet op de parlementaire agenda. Naar aanleiding van een reeks wetsvoorstellen die onder meer het vaderschapsverlof willen verlengen en/of verplichten organiseerde de commissie Sociale Zaken op 5 februari 2020 een hoorzitting over het thema. Aan het woord kwamen deskundigen uit het middenveld, universiteitsprofessoren, vertegenwoordigers van vakbonden en werkgeversorganisaties. In afwachting van meer info over die wetsvoorstellen kan je alvast de video van die hoorzitting bekijken op onze website.

Instituut Gelijkheid Vrouwen en Mannen

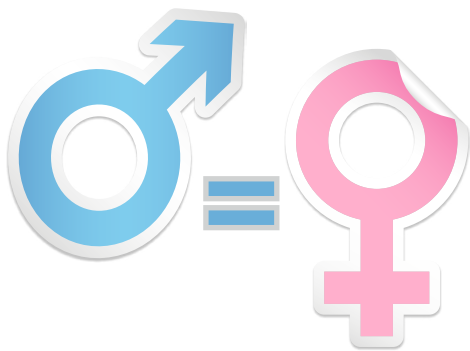
Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen werd opgericht in december 2002 en is de onafhankelijke federale overheidsinstelling die de gelijkheid van vrouwen en mannen en de bestrijding van elke vorm van discriminatie en ongelijkheid op basis van geslacht waarborgt en bevordert. <https://igvm-iefh.belgium.be/>

Kinderrechtenverdrag Verenigde Naties

Op 20 november 1989 nam de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York het 'Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind' aan. Het is een internationale overeenkomst die de specifieke rechten van kinderen erkent. Het verdrag, dat werd ondertekend door 196 landen en daarmee het meest geratificeerde mensenrechtenverdrag is, erkent de burgerlijke, politieke, economische, sociale en culturele rechten van kinderen en is juridisch bindend. De rechten opgenomen in het Kinderrechtenverdrag zijn van toepassing op iedereen onder de 18 jaar. België ondertekende het Verdrag in 1992.

Europese richtlijn

De Europese richtlijn is één van de wetgevingsinstrumenten van de Europese Unie. Richtlijnen zijn bindend voor alle lidstaten maar leggen alleen het te bereiken resultaat en de termijn vast. De lidstaten beslissen zelf hoe ze dat resultaat willen bereiken. Richtlijnen moeten in nationale wetgeving worden omgezet. In België kunnen richtlijnen onder meer worden omgezet in wetten of in koninklijke besluiten.

Interparlementaire klimaatdialoog

Overleg tussen het federale niveau en de gewesten

"Een klimaatbeleid voeren betekent maatregelen treffen in heel wat verschillende beleidsdomeinen die in België verdeeld zijn over de verschillende deelstaten en het federale niveau. Maar het klimaat en de uitdagingen die daarmee verbonden zijn kennen geen grenzen. Daarom is het aangewezen om, met respect voor de respectieve bevoegdheden, de dialoog aan te gaan en overleg te plegen". Met die woorden opende Kamerlid Vincent Van Quickenborne, voorzitter van de commissie Energie, Leefmilieu en Klimaat, eind januari 2020 in de Kamer de eerste interparlementaire klimaatdialoog sinds de verkiezingen van mei 2019. Die dialoog is broodnodig want de uitdagingen zijn talrijk en de Europese Commissie is ambitieus. Ze wil de EU tegen 2050 klimaatneutraal maken en dat vergt inspanningen, ook van de lidstaten.

Op 13 november 2017 namen de parlementen een gemeenschappelijke verklaring aan naar aanleiding van de klimaatconferentie COP 23 in Bonn.

Op 10 juli 2018 kwam er een gemeenschappelijk voorstel van resolutie ter voorbereiding van de klimaatconferentie COP 24 in Katowice. Die resolutie werd vervolgens door de plenaire vergadering van de deelnemende parlementen aangenomen.

Peter Wittoeck, hoofd dienst Klimaatverandering,
FOD Volksgezondheid, Veiligheid voedselketen en Leefmilieu

Naar aanleiding van de moeilijke intra-Belgische dialoog over de *burden sharing* (de vraag: wie op welk beleidsniveau in ons land welke inspanningen moet leveren om de klimaatdoelstellingen te halen), besloten de voorzitters en de leden van de betrokken parlementen tijdens de vorige legislatuur om op regelmatige basis over dit dossier samen te komen. De interparlementaire klimaatdialoog wil een brug slaan tussen het beleid van de deelstaten en dat van de federale Staat. Het initiatief was tot nu toe niet zonder resultaat.

Leden van de Kamer, het Vlaams, het Waals en het Brussels Parlement en het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap nemen deel aan de interparlementaire dialoog. Het overleg gaat onder meer over mobiliteit en transport, energiebevoorradingszekerheid, circulaire economie, innovatie en concurrentiekracht en de financiering van de energietransitie. Tijdens het overleg in de Kamer eind januari gaf Peter Wittoeck, hoofdonderhandelaar voor België op de klimaatconferenties, een gedetailleerde uiteenzetting over de resultaten van de COP 25 in Madrid en blikte hij vooruit op de uitdagingen van de COP 26 die in november 2020 in Glasgow plaatsvindt.

Op 23 maart 2020 was in de Kamer een gedachtewisseling gepland met Frans Timmermans, vice-voorzitter van de Europese Commissie en verantwoordelijk voor de uitvoering van de Europese *Green Deal*. De gedachtewisseling werd evenwel uitgesteld omwille van de coronacrisis.

De Europese Unie legt de lat hoog: ze wil een leiderschapsrol opnemen in het mondiale klimaatdebat. De vorige Europese Commissie pakte in 2018 uit met het voorstel om de EU tegen 2050 klimaatneutraal te maken. De huidige Europese Commissie wil die doelstelling realiseren via de *European Green Deal*, een plan om de CO₂-uitstoot terug te dringen en werkgelegenheid te creëren. Binnen de Europese Unie wordt momenteel hard gewerkt aan de uitwerking ervan. België diende eind december 2019 een geactualiseerd Nationaal Energie- en Klimaatplan 2030 in bij

de Europese Commissie. Daarmee geeft ons land aan hoe het zal bijdragen aan de langetermijndoelstellingen inzake de reductie van broeikasgassen in het kader van de [Overeenkomst van Parijs](#). Dat nationaal plan werd opgemaakt op basis van een publieksenquête die de federale en gewestelijke ministers van Energie en Klimaat in de zomer van 2019 organiseerden.

Klimaatbeleid – drie pijlers

Tijdens zijn uiteenzetting in de Kamer eind januari 2020 wees Peter Wittoeck op de drie aspecten van het klimaatbeleid.

<i>Mitigation</i>	Reductie van uitstoot broeikasgassen / Maatregelen ter voorkoming van klimaatverandering
<i>Adaptation</i>	Aanpassing aan de onvermijdelijke gevolgen van de klimaatverandering
<i>Loss and damage</i>	De gevolgen van de klimaatverandering waarop we ons redelijkerwijs niet kunnen voorbereiden. Bijvoorbeeld: een laaggelegen atol dat onbewoonbaar wordt door de stijging van het zeeniveau.

VN – Klimaatverdrag

In juni 1992 werd in Rio de Janeiro, tijdens de Conferentie van de Verenigde Naties over Milieu en Ontwikkeling, het Klimaatverdrag afgesloten (UNFCCC, *United Nations Framework Convention on Climate Change*). Dit 'Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering' wil de uitstoot van broeikasgassen beperken en zo de klimaatverandering aanpakken.

Het verdrag trad in werking op 21 maart 1994.

197 landen hebben momenteel het klimaatverdrag geratificeerd. België deed dat op 16 januari 1996.

Sinds 1995 komen de ondertekenaars jaarlijks bijeen voor een klimaatconferentie, COP genaamd (*Conference of the Parties*). Dit zijn de meest recente COPs:

2015	COP 21 – Parijs > Overeenkomst van Parijs : doelstelling om de temperatuurstijging ruim onder de 2°C (t.o.v. de pre-industriële periode) te houden en er zelfs naar te streven de temperatuurstijging tot 1,5°C te beperken.		
2016	COP 22 – Marrakech	2019	COP 25 – Madrid
2017	COP 23 – Bonn	2020	COP 26 – Glasgow
2018	COP 24 – Katowice		

ZERO POLLUTION
AFFORDABLE
SECURE ENERGY
SMARTER
TRANSPORT
HIGH-QUALITY
FOOD

© European Commission

Frans Timmermans, vice-voorzitter van de Europese Commissie:
"We zitten in een noodtoestand voor het klimaat en het milieu. De Europese Green Deal is een kans om ons economisch model te hervormen en de gezondheid en het welzijn van onze burgers te verbeteren. In ons plan staat hoe we de uitstoot terugbrengen, het milieu gezonder maken, de natuur beschermen, nieuwe economische kansen scheppen en onze levenskwaliteit verbeteren. Er is voor iedereen een belangrijke rol weggelegd. Elke sector en elk land zal deel uitmaken van de transitie. Bovendien is het onze verantwoordelijkheid om er een eerlijke transitie van te maken en bij de Green Deal niemand aan zijn lot over te laten."

Vincent Van Quickenborne, voorzitter van de Kamercommissie Energie, Leefmilieu en Klimaat

Meer info

www.dekamer.be

Resolutie over het klimaatbeleid van België – voorbereiding van de COP 24 > zittingsperiode 54 > doc 3319
Hoorzitting met Peter Wittoeck op 29/01/2020 > ic098

klimaat.be

Het Nationaal Energie- en Klimaatplan en de Overeenkomst van Parijs

Onmiddellijke aanhouding mogelijk bij kans op recidive

Sinds 21 december 2019 heeft een rechter de mogelijkheid om een veroordeelde onmiddellijk aan te houden wanneer er gevaar is voor recidive. De Kamerleden pasten een maand eerder de wet betreffende de voorlopige hechtenis aan. Daarmee wilden ze de kans dat een veroordeelde vrij rondloopt en opnieuw een ernstig misdrijf begaat, zoveel mogelijk beperken.

Wie tot een gevangenisstraf veroordeeld wordt, mag de rechtbank in principe verlaten. De veroordeelde moet zich dan later, nadat hij een brief ontvangen heeft (ook wel het 'gevangenisbriefje' genoemd), bij de gevangenis aanmelden om zijn straf uit te zitten. In veel gevallen kan een veroordeelde ook in beroep gaan. In de periode tussen de uitspraak in **eerste aanleg** en de uitspraak in beroep is de veroordeelde in principe vrij. Tot voor kort kon een rechter de veroordeelde alleen van zijn vrijheid beroven als er een kans was dat de betrokkene zich aan de uitvoering van zijn straf zou proberen te onttrekken, met andere woorden als er vluchtgevaar was, en als het **openbaar ministerie** om de onmiddellijke aanhouding vroeg. Dat verklaarde onder meer waarom de dader van de moord op Julie Van Espen in Antwerpen op vrije voeten was. De man was eerder veroordeeld voor zedenfeiten maar tegen die veroordeling in beroep gegaan. Hij wachtte de behandeling van zijn zaak in beroep af en was in de tussentijd vrij. Het openbaar ministerie had weliswaar zijn onmiddellijke aanhouding gevraagd, maar de rechter was er niet op ingegaan omdat uit de informatie waarover hij beschikte niet duidelijk bleek dat de betrokkene zich aan de uitvoering van zijn straf zou onttrekken.

Maar er waren de voorbije jaren wel meer voorvallen die de parlementsleden ertoe aanzetten om de mogelijkheden uit te breiden voor de rechter om de veroordeelde onmiddellijk naar de gevangenis te sturen.

Kleine wijziging, grote gevolgen

De Kamer besliste de Voorlopige Hechteniswet aan te passen. Daardoor kunnen hoven en rechtbanken voortaan bij welbepaalde strafmaten, op vraag van het openbaar ministerie, de onmiddellijke aanhouding gelasten indien te vrezen valt dat de beklaagde of de beschuldigde zich aan de uitvoering van de straf zou pogen te onttrekken **of dat hij nieuwe misdaden of wanbedrijven zou plegen.**

Geen automatisme

De Kamer opteerde ervoor om van de onmiddellijke aanhouding geen automatisme te maken, ook al had een aantal leden daarvoor gepleit. De invoering van een automatische onmiddellijke aanhouding zou een motie van wantrouwen zijn ten aanzien van de rechterlijke macht, oordeelde een meerderheid van de Kamerleden. Het is aan de rechter om geval per geval de afweging te maken, op basis van alle elementen in het dossier.

Daarvoor is het uitermate belangrijk dat de rechter over een volledig dossier kan beschikken.

Wanneer de rechter de onmiddellijke aanhouding beveelt, moet hij die beslissing motiveren. Dat wil zeggen, dat hij precies aangeeft waarom hij beslist om de veroordeelde van zijn vrijheid te beroven. Zo wordt gestreefd naar een evenwicht tussen de rechten van de beschuldigde/beklaagde en het vermoeden van onschuld enerzijds en de bescherming van de samenleving anderzijds.

Het wetsvoorstel werd aangenomen met 123 stemmen voor en 13 onthoudingen.

Het waren hoofdzakelijk de leden van de PTB-PVDA-fractie die zich onthielden. Zij lieten zich kritisch uit over de werking van de Belgische justitie en waren niet overtuigd van de zin van deze wijziging. Ze laakten dat het gerecht niet hard genoeg optreedt in verkrachtingszaken en in zaken van partnergeweld. Ze

hekelden ook het tekort aan magistraten en de te lange behandelingstermijnen. De uitbreiding van de mogelijkheid tot onmiddellijke aanhouding is volgens hen repressief van aard. De hechtenis moet volgens hen, vanwege het vermoeden van onschuld, een uitzonderingsmaatregel blijven. De hechtenis bemoeilijkt immers de verdediging: de gedetineerde heeft minder vlot toegang tot een

advocaat, hij kan moeilijk aantonen dat hij weer op het goede pad probeert te komen enzovoort.

Er was ook geen meerderheid voor een **amendement** dat de mogelijkheid van onmiddellijke aanhouding wou invoeren 'indien de feiten gepleegd zijn op een vrouw op grond van haar geslacht in geval van volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid'. De redenering luidde dat het enerzijds niet wenselijk is om de regeling te beperken tot vrouwen en anderzijds dat het begrip 'openbare veiligheid' een containerbegrip is waarmee een rechter maar moeilijk aan de slag kan.

Eerste aanleg

Om partijen in een geschil te beschermen tegen vergissingen of willekeur kan, in beginsel, tegen elke zaak in beroep gegaan worden. De behandeling door de eerste rechtbank wordt 'eerste aanleg' genoemd. Gaat de beklaagde of beschuldigde tegen de uitspraak in eerste aanleg in beroep, dan wordt de zaak volledig opnieuw behandeld door andere rechters. We noemen dit het principe van de 'dubbele aanleg'.

Openbaar ministerie

Het openbaar ministerie (of parket) vertegenwoordigt bij elke rechtbank of elk hof de belangen van de maatschappij. Het openbaar ministerie heeft als hoofdtaak misdrijven op te sporen, de vermoedelijke daders te vervolgen en de straffen uit te voeren.

Amendement

Een amendement is een tekst die een of meer Kamerleden indienen om een wijziging aan een wetsvoorstel of wetsontwerp voor te stellen.

Naar Verslag

www.dekamer.be > doc nr 489

Gedaan met de verjaring van seksuele misdrijven op minderjarigen

"Ik ben een man van 60. Ik was 11 toen het gebeurde en dit is de eerste keer dat ik mijn verhaal deel. De dader loopt hier rustig rond in mijn gemeente en mijn zwijgen heeft hem levenslang een vrijgeleide gegeven." Met die getuigenis opende Kamerlid Valerie Van Peel (N-VA) in de plenaire vergadering het debat over het wetsvoorstel om de verjaring van ernstige seksuele misdrijven op minderjarigen af te schaffen. Dankzij de tekst die de Kamer in november 2019 aangenomen heeft, kunnen slachtoffers vanaf nu de dader vervolgen ongeacht de termijn tussen de feiten en de aangifte.

Gevallen van seksueel misbruik van minderjarigen zijn bijzonder pijnlijk. Heel vaak durft het slachtoffer pas vele jaren later met zijn verhaal naar buiten te komen. Als het al zover komt. 90 % van de feiten zou zelfs nooit aangegeven worden. Dikwijls manipuleren de daders hun slachtoffers zodanig dat ze zwijgen. De slachtoffers zijn uiteindelijk nog maar kinderen. En als ze dan uiteindelijk de moed hadden om te praten, was het vaak om vast te stellen dat de feiten verjaard waren en de dader niet meer vervolgd kon worden. Bovenop hun trauma kwam dat pijnlijke gevoel van straffeloosheid.

De verjaringstermijn

In strafzaken is de verjaringstermijn de termijn waarbinnen de dader van een misdrijf vervolgd en berecht moet worden. In de meeste gevallen begint die termijn te lopen op de dag van het misdrijf. Als de termijn verstreken is, zeggen we dat het

misdrijf verjaard is, wat betekent dat de dader niet meer vervolgd en berecht kan worden. De verjaringstermijn varieert, naargelang de aard van het misdrijf, van 6 maanden (voor overtredingen) tot 20 jaar (voor misdaden die strafbaar zijn met levenslange opsluiting).

Voor het bestaan van de verjaringstermijn zijn er in hoofdzaak twee verklaringen. Enerzijds wordt het vinden van bewijzen in de loop der jaren steeds moeilijker, zelfs onmogelijk. Het risico op een gerechtelijke dwaling neemt toe waardoor de kans bestaat dat de rechten van de verdediging niet helemaal gerespecteerd worden. Anderzijds wordt geoordeeld dat het voor de samenleving soms beter is om het verleden te vergeten, eerder dan alles weer op te rakelen.

Sinds 1995 gaat de verjaringstermijn voor seksuele misdrijven op minderjarigen

Foto links: Muurschildering ter nagedachtenis aan Loubna Benaïssa, ontvoerd in Elsene op 5 augustus 1992

niet in op de dag van het misdrijf maar wel op de dag waarop het slachtoffer meerderjarig wordt, d.w.z. 18 jaar. In 2012 werd de verjaringstermijn voor deze misdrijven van 10 naar 15 jaar opgetrokken ingevolge de aanbevelingen van de bijzondere commissie Seksueel misbruik in de Kerk.

Bewijzen die verdwijnen

Sinds 30 december 2019 kunnen ernstige seksuele misdrijven op minderjarigen niet meer verjaren. Ze zijn 'onverjaarbaar', net zoals oorlogsmisdaden, misdaden tegen de mensheid en volkerenmoord. Een slachtoffer van een seksueel misdrijf, minderjarig op het moment van de feiten, kan zich vanaf nu ook veel jaren later tot het gerecht wenden en de dader kan nog vervolgd

worden. Behalve wanneer de feiten op 30 december 2019 al verjaard waren.

Over de afschaffing van de verjaringstermijn bestaat geen eensgezindheid. Hoe kan men vele jaren na de feiten nog bewijzen verzamelen om de dader te kunnen veroordelen? Sommige Kamerleden en onder meer ook de Orde Van Vlaamse Balies menen dat dit enorme frustraties zal teweegbrengen bij de slachtoffers. Zij zullen zeker gehoord worden, maar de daders riskeren hun straf te ontlopen. Daarop werd tijdens de bespreking geantwoord dat de afschaffing van de verjaringstermijn moet gezien worden als een sterk symbool voor de slachtoffers: de samenleving is bereid om naar hen te luisteren zodra zij bereid zijn om te praten. Het is ook een boodschap voor potentiële daders die

nu weten dat ze altijd vervolgd kunnen worden.

Dit gezegd zijnde, de fysieke bewijzen van een seksueel misdrijf zijn bijzonder vluchtige bewijzen. Ze kunnen tot maximum 72 uur na de agressie gevonden worden. Daarom, beklemtoonden de meeste Kamerleden, is het belangrijk dat slachtoffers zo snel mogelijk aangifte doen. Daarvoor zijn centra nodig waar ze zich veilig en welkom voelen, met deskundige hulpverleners en met een professionele uitrusting zodat de slachtoffers in deze zeer delicate situatie zo goed mogelijk omkaderd worden. En dan kan het gerecht ook sneller zijn werk doen.

Naar verslag 439

Naar verslag 773

www.dekamer.be
> doc nr 439
> doc nr 773

Brexit

Maatregelen om de schok op te vangen

Op 31 januari 2020 is het Verenigd Koninkrijk officieel uit de Europese Unie gestapt. Daarmee werd gevolg gegeven aan het referendum uit 2016 waarbij een nipte meerderheid van de Britten zich uitsprak voor de Brexit. Maar daarmee is het nog niet uit tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie. We bevinden ons nu in een overgangsfase waarin onderhandeld wordt over maatregelen voor een zachte scheiding. Toch is die 'softe' oplossing verre van gewaarborgd. Het scenario van een Brexit zonder akkoord of 'harde' Brexit blijft ons boven het hoofd hangen met zware economische gevolgen voor België: volgens een studie zouden er 42 000 jobs verloren kunnen gaan. Om de gevolgen van die dreiging te verzachten, dienden Kamerleden van verschillende partijen een wetsvoorstel in om de tewerkstelling na het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie te behouden.

De Kamer nam het wetsvoorstel aan op 20 februari 2020, na een parlementaire voorbereiding waarbij alle **sociale partners** betrokken werden. Het voorstel wil allereerst ontslagen voorkomen bij werkgevers die het slachtoffer zouden kunnen worden van een Brexit zonder akkoord. Een situatie die niet ondenkbaar is aangezien het Verenigd Koninkrijk de vierde handelspartner van België is en zowat 9 % van onze export voor het VK bestemd is. De Kamerleden putten inspiratie uit de crisismaatregelen die van 2009 tot 2011 genomen werden na de financiële crisis van 2008 (een internationale crisis die een mondiale recessie veroorzaakte).

Net als toen, zullen mogelijke maatregelen in principe slechts voor een korte periode gelden, de tijd die nodig is om de belangrijkste schok op te vangen. Om in aanmerking te komen, moet een bedrijf door de minister van Werk worden erkend als 'bedrijf in economische moeilijkheden als gevolg van de Brexit'. Daarvan kan sprake zijn van zodra de omzet, de productie of de bestellingen ingevolge de Brexit met minstens 5 % dalen.

Een gereedschapskist om een harde Brexit op te vangen

De wettekst voorziet in drie hoofdmaatregelen om de zwaarste gevolgen inzake werkgelegenheid en leefbaarheid van de onderneming op te vangen.

Tijdelijke werkloosheid voor arbeiders en bedienden

Werkgevers in moeilijkheden kunnen een beroep doen op het systeem van tijdelijke economische werkloosheid en zo voorkomen dat (een deel van) het personeel moet worden ontslagen. Zo wordt bijvoorbeeld voor bedienden op jaarbasis voorzien in een economische werkloosheid van maximum 8 weken voor wie voltijds werkt en van maximum 13 weken voor wie deeltijds werkt. Bovendien betaalt de werkgever bovenop de werkloosheidsvergoeding een supplement wegens schorsing van de arbeidsovereenkomst.

www.dekamer.be

> Maatregelen behoud tewerkstelling > doc nr 880

> Fiscale overgangsmaatregelen > doc nr 948

Tijdelijke individuele vermindering van de arbeidsprestaties

Hierbij wordt de arbeidsduur vermindert zonder dat de betrokkene al te veel inkomensverlies lijdt. Deze tijdelijke vermindering moet in een schriftelijke overeenkomst tussen de werknemer en de werkgever worden vastgelegd. Het kan gaan om een vermindering met 1/5 of tot een halftijdse betrekking gedurende minstens een maand en maximum 6 maanden. De werknemer ontvangt van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) een uitkering als gedeeltelijke compensatie van het inkomensverlies.

Tijdelijke aanpassing van de arbeidsduur

Deze maatregel houdt een tijdelijke aanpassing van de arbeidsduur in voor alle werknemers van een onderneming, of voor een bepaalde categorie werknemers. De aanpassing moet worden vastgelegd in een **collectieve arbeidsovereenkomst** of worden geregeld via een aanpassing van het arbeidsreglement en gepaard gaan met een

looncompensatie. De werkgever heeft op zijn beurt recht op een forfaitaire verlaging van de sociale bijdragen voor elke werknemer.

Komt er een harde Brexit? Dat zal de toekomst uitwijzen. Maar als hij er komt, zullen deze maatregelen in elk geval helpen om de ongewenste effecten te verzachten.

Ook bescherming voor de belastingbetalers

We vergeten het soms, maar de Brexit zal ook fiscale gevolgen hebben. In dat verband heeft de Kamer op 13 februari 2020 een wetsontwerp aangenomen om aan de belastingbetalers de nodige duidelijkheid en rechtszekerheid te verschaffen.

Ten eerste, wordt het Verenigd Koninkrijk inzake federale belastingen

gelijkgeschakeld met een lidstaat van de Europese Unie tot ten minste 31 december 2020, het einde van de overgangperiode. Dat betekent, dat de Belgische belastingwetgeving van toepassing blijft tot die datum, net alsof de Brexit nooit had plaatsgevonden.

Ten tweede, zullen bepaalde fiscale voordelen ook na de scharnierdatum van 31 december 2020 behouden kunnen blijven. Dat betreft bijvoorbeeld de fiscale voordelen gekoppeld aan verzekeringsovereenkomsten met een lange looptijd, type aanvullend pensioen of pensioensparen, die in het Verenigd Koninkrijk gesloten werden. En wat met de fiscale voordelen na 31 december 2020? De belastingbetalers genieten dezelfde bescherming gedurende de volledige looptijd van overeenkomsten die ten laatste op 31 december 2020 gesloten werden. Concreet zal een Belg die een verzekeringsovereenkomst met een looptijd van 10 jaar gesloten heeft bij een onderneming in het Verenigd Koninkrijk de Belgische fiscale voordelen die eraan verbonden zijn genieten tot op de einddatum.

Collectieve arbeidsovereenkomst (CAO)

Een CAO is een akkoord dat gesloten wordt tussen één of meer werknemersorganisaties en één of meer werkgeversorganisaties (sectorale of intersectorale CAO's) of één of meer werkgevers (ondernemings-CAO's). In een CAO worden individuele en collectieve betrekkingen tussen werkgevers en werknemers in ondernemingen of in een bedrijfstak vastgesteld en worden de rechten en verplichtingen van de contracterende partijen geregeld.

Sociale partners

De sociale partners spelen een hoofdrol in het sociaal overleg. We maken traditioneel een onderscheid tussen twee partijen:

- ✓ Het patronaat: de werkgeversorganisaties die de werkgevers van de betrokken sector vertegenwoordigen.
- ✓ De vakbonden: de werknemersorganisaties die de werknemers van dezelfde sector vertegenwoordigen.

De commissie Financiën bezoekt de douanediens- ten van de Antwerpse haven en de Luikse luchthaven

Op 31 januari 2020 is het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie gestapt. De zogenaamde Brexit is niet zonder gevolgen voor de lidstaten van de EU en in het bijzonder voor ons land, een zeer belangrijke handelspartner van het Verenigd Koninkrijk. Door de Brexit wordt het VK een land buiten de Europese Unie, wat betekent dat goederen die in- en uitgevoerd worden, moeten worden aangegeven bij de douane. De Kamer nam op 13 februari 2020 een wetsontwerp aan dat voorziet in fiscale overgangsmaatregelen (zie pagina 21). De leden van de commissie Financiën brachten een werkbezoek aan de douanediens-ten van de haven van Antwerpen en de luchthaven van Luik om na te gaan of de Belgische douanediens-ten voorbereid zijn op de uitdagingen die de Brexit met zich meebrengt.

De werkbezoeken vonden plaats op uitnodiging van Kristian Vanderwaeren, administrateur-generaal Douane van de federale overheidsdienst Financiën. Hij nam op 22 oktober 2019 in de Kamercommissie Financiën deel aan een hoorzitting over de organisatie van de douane ten gevolge van de Brexit. Tijdens de werkbezoeken konden de commissieleden kennismaken met de praktische organisatie van de douanediens-ten en de problemen waarmee zij in de dagelijkse praktijk worden geconfronteerd.

Werkbezoek aan de haven van Antwerpen – 10 januari 2020

De Antwerpse haven is een wereldhaven. In de top 20 van containerhavens wereldwijd staat Antwerpen op de veertiende plaats. Ze is voor de wereld een belangrijke toegangspoort tot Europa. De Kamerleden kregen een boeiende presentatie: Hoe werkt de Antwerpse haven? Wat is de rol en de functie van douanediens-ten in het havengebied? En als we het hebben over de rol van de douanediens-ten komt onvermijdelijk de *war on drugs* in het vizier. In 2019 onderschepte de douane in de Antwerpse haven bijna 62 ton cocaïne. Ook de toekomstplannen van de

douanediens-ten werden toegelicht, met klemtoon op de toepassingen van artificiële intelligentie en data-analyse. Tijdens hun bezoek aan de grensinspectiepost Linkeroever maakten de commissieleden kennis met de verschillende soorten opsporingstechnieken die de douanediens-ten toepassen: beeldanalyse, gasmeting, scanningsmethodes. En er was een demonstratie met een drugshond en zijn begeleider.

Werkbezoek aan de luchthaven van Luik – 7 februari 2020

In de voormiddag kregen de commissieleden een uiteenzetting over de functie van de luchthaven van Luik (Bierset) als vrachtluchthaven. De drukte is de voorbije jaren enorm toegenomen en dat heeft alles te maken met het succes van *e-commerce*. Naast de traditionele vracht verwerkt de luchthaven jaarlijks miljoenen pakjes (In januari 2018 waren dat er nog maar 6000). En er komt nog meer groei. De komst van de Chinese *e-commerce*speler Alibaba in 2021 zal

leiden tot een nog grotere toename van het vrachtvolume en zal ongeveer 900 bijkomende jobs creëren. Maar... pakjes worden ook gebruikt om drugs en verdovende middelen illegaal te verzenden. In de namiddag brachten de Kamerleden een bezoek aan de tarmac van de luchthaven zelf (*airside*) en bezochten ze de loodsen waar de vracht wordt opgeslagen en overgeladen op vrachtwagens. Er stonden ook verschillende demonstraties op het programma, onder meer van beeldanalyse en methodes om te scannen. En ook in Luik was er een demonstratie met een drugshond die de opdracht kreeg een aantal willekeurig gekozen zakken met pakjes te besnuffelen. De drugshond leverde goed werk: in verschillende pakjes werd een kleine hoeveelheid verdovende middelen (marihuana, MDMA en XTC-tabletten) aangetroffen.

Een wettelijke regeling voor het gebruik van de 'leugendetector'

De man brengt een reeks elektroden aan op het lichaam van de beklaagde. Hij meet zijn bloeddruk, zijn hart- en ademhalingsritme en de huidgeleiding om te zien of de transpiratie toeneemt. Vervolgens begint hij de beklaagde te ondervragen. Eerst stelt hij banale vragen, daarna lastigere vragen. En ondertussen houdt de man alle parameters in het oog. De leugendetector: een test die we kennen van films en die enkele decennia geleden zijn intrede deed bij verhoorpraktijken. De Kamer heeft eind januari 2020 een wetsvoorstel aangenomen dat een wettelijke regeling invoert voor deze bijzondere politionele verhoortechniek.

De polygraaf, meestal leugendetector genoemd, is een toestel dat een aantal fysiologische parameters registreert terwijl een persoon onderworpen wordt aan een verhoor. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat die parameters bepaalde variaties vertonen wanneer de persoon liegt: het hartritme versnelt, de persoon begint te transpireren... Eerst worden onschuldige vragen gesteld. Er wordt gevraagd naar de naam, het adres, de geboortedatum, zaken waarover de betrokkene in principe niet zal liegen. De parameters die op dat ogenblik geregistreerd worden, dienen als controleparameters en worden later vergeleken met de parameters die verkregen worden wanneer de persoon vragen beantwoordt in verband met de onderzochte feiten. In België wordt de leugendetector sinds ruim 20 jaar in zowat 450 gevallen per jaar gebruikt, meestal in gevallen van seksuele agressie.

Strikte gebruiksvoorwaarden

De polygraaftest kan alleen worden voorgesteld wanneer er ernstige aanwijzingen zijn dat de strafbare feiten een misdaad of een wanbedrijf vormen. Dus geen

leugendetector om te achterhalen wie de aanstoker is van nachtelijk kabaal. Wie jonger is dan 16 en zwangere vrouwen mogen evenmin aan een polygraaftest worden onderworpen.

Personen onderwerpen zich aan de test op vrijwillige basis. De betrokkene moet vooraf geïnformeerd worden over het feit dat hij de test mag weigeren, de test op elk ogenblik mag stopzetten (zonder juridische gevolgen), dat de test gefilmd wordt en dat, indien hij zich laat bijstaan door een advocaat, die de test zal volgen in een apart lokaal. De betrokkene moet schriftelijk instemmen via een document dat eveneens door de advocaat ondertekend moet worden indien de betrokkene minderjarig is.

Vooraf kan worden gecontroleerd of de betrokkene onder invloed is van alcohol, drugs of medicijnen en kan er een psychologisch of psychiatrisch onderzoek zijn om na te gaan of de voorwaarden vervuld zijn om de test te kunnen

uitvoeren. De polygrafist kan de test te allen tijde stopzetten indien hij denkt dat de lichamelijke of geestelijke toestand van de betrokkene de betrouwbaarheid van de test bemoeilijkt. Wanneer een advocaat van oordeel is dat de rechten van zijn cliënt tijdens de test geschonden werden, kan hij dat laten opnemen in het proces-verbaal.

Slechts een van de bewijzen

De resultaten van de polygraaftest zijn geen op zich staande bewijzen. Ze worden maar in aanmerking genomen als aanvulling op andere bewijzen. Wanneer een persoon overgaat tot bekentenissen, wordt de test meteen stopgezet en wordt er overgegaan naar een verhoor, in aanwezigheid van een advocaat.

Weinig steun

Niet iedereen is voor. De polygraaftest is niet 100 % betrouwbaar en het is niet omdat de test een leugen aan het licht brengt dat de persoon schuldig is. Zo

werd het voorbeeld gegeven van een man die loog over zijn aanwezigheid in een appartementsgebouw waar een moord gepleegd was. Hij loog niet omdat hij betrokken was bij de moord, maar omdat hij zich in het gebouw bevond in het kader van een buitenechtelijke relatie. Andere personen zouden dan weer in staat zijn om de leugendetector te misleiden. Toch kunnen de resultaten van de test als bewijsmiddel worden gebruikt, als aanvulling op ander bewijsmateriaal, en dat gaat voor sommige Kamerleden te ver.

Maar het zijn vooral de rechten van de verdediging die verklaren waarom zoveel Kamerleden zich onthielden bij de stemming. De advocaat mag tijdens de test niet naast zijn cliënt zitten, wat niet het geval zou kunnen zijn indien de test als een verhoor werd beschouwd. De advocaat kan tijdens de test zijn cliënt niet wijzen op zijn zwijgrecht, en hij kan de test evenmin laten stopzetten als hij vindt dat hij niet in goede omstandigheden verloopt.

Het feit dat minderjarigen vanaf 16 jaar aan de test onderworpen kunnen worden, zonder de aanwezigheid van een advocaat, wordt dan weer beschouwd als strijdig met de rechten van het kind. Omwille van hun kwetsbaarheid zouden zij in alle fasen van de procedure bijgestaan moeten kunnen worden.

Het wetsvoorstel werd aangenomen met 53 stemmen voor en 77 onthoudingen. De volgende fracties onthielden zich: PS, sp-a, Ecolo-Groen, PTB-PVDA, cdH en Défi.

Aangenomen met 53 stemmen?

Hoe kunnen we nu zeggen dat een tekst aangenomen is, terwijl maar 53 van de 130 aanwezige Kamerleden voor stemden? Het antwoord is eenvoudig: de onthoudingen worden niet meegeteld bij de berekening van de meerderheid. De Kamerleden die zich onthouden, tellen wel mee voor de vraag of er voldoende leden aanwezig zijn om geldig te kunnen stemmen. Dat noemen we het quorum. Om te bepalen of een tekst aangenomen of verworpen is, kijkt men alleen naar de voor- en tegenstemmen. Door zich te onthouden geven de Kamerleden aan dat ze voorbehoud maken bij een tekst zonder hem daarom te willen verwerpen.

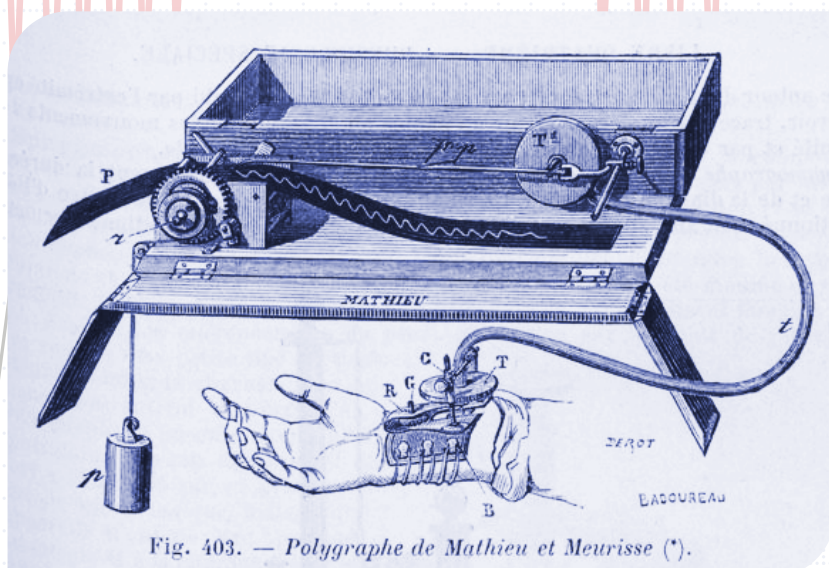

Fig. 403. — Polygraphe de Mathieu et Meurisse (*).

Bibliothèque nationale de France

www.dekamer.be
> doc nr 577

Naar Verslag

De Kamer schakelt een versnelling hoger in de strijd tegen tabak

Tabak is de belangrijkste vermijdbare oorzaak van longkanker. In België worden elk jaar bijna 5 000 nieuwe gevallen van longkanker opgetekend. Bovendien werkt tabak ook andere kankers in de hand, zoals borstkanker en darmkanker, en verhoogt roken het risico op andere aandoeningen, zoals hart- en vaatziekten, chronische luchtweginfecties en allerlei ademhalingsstoornissen. Elk jaar sterven in ons land meer dan 20 000 mensen voortijdig aan de gevolgen van roken. Om in die rampzalige cijfers een kentering teweeg te brengen, stak de wetgever begin dit jaar een tandje bij.

Gedaan met reclame in tabaks- en krantenwinkels

Reclame voor tabak en tabaksproducten is in ons land sinds 1997 zo goed als verboden. Maar die wet liet een aantal uitzonderingen toe. Zo was 'het aanbrengen van het merk van een tabaksproduct op affiches in en aan de voorgevel van tabaks-winkels en krantenwinkels die tabaksproducten verkopen' nog altijd toegestaan. Aan die uitzondering komt nu een einde. De Kamer nam op 20 februari 2020 een wetsvoorstel aan om reclame voor tabak over de hele lijn te verbieden. Het verbod treedt in werking op 1 januari 2021 zodat de betrokken handelaars voldoende tijd hebben om zich naar de nieuwe wet te schikken.

Het belang van die maatregel kan niet onderschat worden. Winkels die tabaksproducten verkopen, verkopen vaak ook snoep, drankjes, chips, enzovoort. Ze krijgen daardoor veel jongeren over de vloer, zeker als ze zich in de buurt van een school bevinden. En ook al is er dan een wettelijk verbod op verkoop van tabaksproducten aan jongeren, reclame kan wel bijdragen tot een 'normalisering' van het product.

Naar Verslag

www.dekamer.be

> doc nr 210

Artificiële intelligentie en sociale media

Artificiële intelligentie, algoritmes en de impact daarvan op de sociale media in het democratisch proces: dat is het thema waarin het Adviescomité voor Wetenschappelijke en Technologische Vraagstukken zich momenteel verdiept. Het adviescomité telt 13 leden, onder wie Gilles Vanden Burre (voorzitter, Ecolo-Groen) en Yngvild Ingels (ondervoorzitter, N-VA), met wie we vandaag een gesprek hebben.

Een adviescomité: wat is dat, wat doet het?

Gilles Vanden Burre: Een adviescomité heeft als opdracht dossiers en thema's te bestuderen waarvoor het federale niveau bevoegd is, maar die een meer uitgebreide en diepgaande reflectie vereisen dan bij het dagelijkse parlementaire werk gangbaar is. Aan het einde van de rit doet het adviescomité aanbevelingen aan de regering. Maar natuurlijk kunnen de Kamerleden een problematiek ook zelf aanpakken en teksten indienen op basis van het werk van het adviescomité. De verslagen van de hoorzittingen die we organiseren blijven beschikbaar en kunnen het debat ook later voeden. We werken eveneens samen met de wetenschappers van Belspo (de Programmatorische federale overheidsdienst Wetenschapsbeleid) die ons bij dit thema begeleiden.

Hoe is het adviescomité tot dat thema gekomen?

Yngvild Ingels: Alle leden van het adviescomité hebben voorstellen geformuleerd en het gebruik van algoritmes kwam in veel voorstellen terug, maar dan vanuit een andere invalshoek. Ook Belspo heeft thema's naar voren geschoven... en na overleg zijn we tot drie thema's gekomen. Ten eerste, artificiële intelligentie en *fake news* - waar we nu mee bezig zijn -, ten tweede artificiële intelligentie en veiligheid en ten derde koolstofcaptatie, maar dat zal waarschijnlijk voor 2022 zijn. Er wordt dus collegiaal beslist.

Wat wil het adviescomité rond dit thema bereiken?

G. Vanden Burre: De eerste doelstelling was het thema op onze agenda te plaatsen. Wanneer we spreken over artificiële intelligentie en *fake news*, willen we weten welke gevolgen die fenomenen hebben voor de democratie. Mag men zomaar zeggen wat men wil? Is alles toegestaan op de sociale media? Zijn er grenzen? Op dit ogenblik zijn er weinig of geen. Moeten we grenzen aangeven... maar dan met respect voor de vrijheid van meningsuiting... Het Parlement moet zich dringend vastbijten in de problematiek van artificiële intelligentie en de impact daarvan op de samenleving. Dat moet gebeuren met een open geest, door te luisteren naar specialisten, wetenschappers en de (online) platformen zelf.

Wie artificiële intelligentie zegt, zegt algoritmes...

Y. Ingels: Er zijn overal algoritmes, niet alleen op sociale media. Als je naar een winkel gaat en een klantenkaart gebruikt,

registreert die winkel welke producten jij koopt. Als je nadien een folder krijgt, zullen ze je daarin de producten aanbieden die je al koopt maar daarnaast ook producten waarvan ze, na analyse van je koopgedrag, denken dat ze je ook interesseren. Dat zijn dagdagelijkse, onschuldige toepassingen. Het probleem is dat we ons daar niet altijd van bewust zijn. En daar ligt een van onze taken. We moeten algoritmes niet als iets negatiefs zien, maar we moeten wijzen op de gevaren en het kritisch denkvermogen van mensen aanscherpen. En dat zou een aanbeveling kunnen zijn: het onderwijs moet kinderen en jongeren leren bewuster om te gaan met sociale media.

“

Het Parlement moet zich dringend vastbijten in de problematiek van artificiële intelligentie en de impact daarvan op de samenleving.

Het gebruik van algoritmes kan problemen veroorzaken: waaraan denkt u dan?

G. Vanden Burre: Je moet weten, dat wanneer je op Facebook een video bekijkt en *likt*, dat tot gevolg heeft dat je een heleboel andere dingen of video's te zien zult krijgen. Er ontstaat als het ware een 'bubbel': je krijgt vooral dingen te zien die in dezelfde lijn liggen en dan vooral dingen die verdeeldheid zaaien. Als je haatboodschappen of racistische posts bekijkt, ga je er automatisch steeds meer aangeboden krijgen. En op die manier wordt het debat extremer.

Y. Ingels: Wij moeten wijzen op het bestaan van die 'bubbel'. Er is namelijk iets heel contradictorisch aan de gang.

We hebben nooit eerder toegang gehad tot zoveel informatie. Nooit eerder konden we zo gemakkelijk informatie zoeken. Maar anderzijds beperken de algoritmes de zoekresultaten die we te zien krijgen. Zoals gezegd, krijgen we vooral informatie te zien die aansluit bij wat we eerder al *geliked* hebben. Het resultaat van wat algoritmes doen is bijvoorbeeld heel duidelijk op YouTube. Ik heb twee kleine kinderen. Soms kijken ze graag naar een filmpje op YouTube en we zoeken dan samen een clip waar ze mogen naar kijken. Meteen verschijnt er aan de rechterkant een reeks andere clips, en als je als ouder even niet oplet, krijgen je kinderen dingen te zien die je niet OK vindt.

G. Vanden Burre: Maar we moeten ook beseffen dat in bepaalde landen waar de democratie fragiel is of nog in de kinderschoenen staat internet een essentieel middel voor vrije meningsuiting is. Dankzij internet kunnen de

mensen daar censuur omzeilen en dat is ook fundamenteel. Zo zie je maar, het debat is complex....

Algoritmes zijn wiskundige formules maar ik krijg de formule nooit te zien. Wat kan ik dan doen?

Y. Ingels: Je zou Facebook kunnen vragen dat ze hun gebruikers laten kiezen: wil ik die algoritmes of niet? Sommige landen denken daarover na. De gebruiker moet kunnen kiezen. Commercieel is dat niet interessant voor Facebook, maar dat is ons probleem niet.

G. Vanden Burre: Het debat zal ook gaan over transparantie want algoritmes zijn als het ware zwarte dozen. In Frankrijk bijvoorbeeld is het algoritme achter het inschrijvingsdecreet wel openbaar.

Y. Ingels: Deze discussie doet me denken aan de theorie van de risicomaatschappij. Vroeger, 100 jaar geleden, deden mensen

“

Waar eindigt de slogan en waar begint het fake news?

heel veel dingen zelf. In de loop der tijd zijn we steeds meer gaan uitbesteden en dat heeft ons leven comfortabeler gemaakt. Maar de keerzijde is dat we steeds minder zelf kunnen en steeds meer dingen niet meer begrijpen. Dat geldt ook voor sociale media: we geven informatie weg, krijgen er comfort voor in ruil, maar we verliezen controle.

En de vraag is: hoever willen we daarin gaan?

G. Vanden Burre: Algoritmes zijn instrumenten en het is aan de overheid om ze aan regels te onderwerpen. Er is een overheidsdienst nodig die de algoritmes begrijpt en die kan zeggen of ze stroken met onze waarden. Ik neem het voorbeeld van China met zijn systeem van gezichtsherkenning, dat bedoeld

is om burgers in de straat te volgen en hun overtredingen vast te leggen. Is dat de samenleving die we willen?

Y. Ingels: Een andere uitdaging voor een overheid is de handhaving. Stel dat iemand een haatdragende boodschap op sociale media plaatst: vanaf wanneer grijp je in? Vanaf wanneer moet je iets melden? Hoeveel mensen zet je in om te screenen? Op welke woorden ga je screenen? Vanaf wanneer ga je vervolgen? Dat is een hele denkoefening voor de overheid.

Het adviescomité buigt zich over sociale media en algoritmes, en over het fenomeen van *fake news*...

Y. Ingels: *Fake news* is er altijd geweest, maar vroeger deed het fenomeen zich voor aan de toeg. Door de sociale media is de toevloed aan *fake news* veel groter geworden. En in een politieke context is het gegeven nog complexer. De meeste problemen zijn ingewikkeld, maar als je een ingewikkeld probleem in zes woorden moet samenvatten, dan kom je al snel dicht in de buurt van *fake news*. Waar eindigt de slogan en waar begint *fake news*?

G. Vanden Burre: We spreken van *fake news* wanneer er zaken verkondigd worden die niet overeenstemmen met reële feiten maar waarbij het formaat laat vermoeden dat de bron geloofwaardig is. Zoals er regels gelden voor de pers, moeten er ook regels komen voor de sociale media. Frankrijk gaat de regels van de *Conseil supérieur de l'audiovisuel* (de Hoge Raad voor Audiovisuele Media) uitbreiden naar het internet. Moeten we onze wetgeving in die zin aanpassen?

Y. Ingels: Maar wat doe je dan met een burger die iets compleet fout schrijft... ga je die dan vervolgen? Ik denk dat we vooral moeten werken aan de kant van de ontvanger van de boodschap, eerder dan aan de kant van de aanbieder van de info. Want het is heel moeilijk om daar de juiste grenzen te stellen.

Een laatste boodschap voor onze lezers?

Y. Ingels: Kritisch zijn, niet zomaar aanvaarden dat de dingen waar zijn.
G. Vanden Burre: En jongeren al van jongs af aan vertrouwd maken met de logica van algoritmes, zodat ze inzicht verwerven en met kennis van zaken kunnen handelen, vandaag en morgen.

Welkom op het petitieplatform van de Kamer van volksvertegenwoordigers

DEELNEMEN

Van petitieright naar volwaardig burgerinitiatief

In het vorige nummer van ons magazine kon je lezen dat het petitieright omgevormd werd tot een volwaardig burgerinitiatief waarmee burgers onderwerpen op de politieke agenda kunnen zetten. De wet die de mogelijkheid om gehoord te worden invoert, is van toepassing op de verzoekschriften die bij de Kamer van volksvertegenwoordigers worden ingediend. Ze stelt dat de hoofdindieners (of een andere indiener die hij aanwijst) van een verzoekschrift dat aan een reeks voorwaarden voldoet in de bevoegde Kamercommissie gehoord kan worden.

Het online petitieplatform, dat speciaal daarvoor ontworpen werd, zal binnenkort operationeel zijn en toegankelijk via de website van de Kamer. Je vindt er de lijst met ingediende petities en je kan er een petitie, die nog niet afgesloten werd, mee ondertekenen. Je kan uiteraard ook zelf een petitie indienen. Daarbij maak je de keuze tussen een 'gewone' petitie en een petitie met het recht om gehoord te worden in de bevoegde Kamercommissie. Voor dit alles moet je je vooraf registreren met je elektronische identiteitskaart.

Wat zijn de voorwaarden om gehoord te worden in een commissie?

- ✓ Het verzoekschrift moet ondertekend worden door ten minste 25 000 natuurlijke personen die hun woonplaats in België hebben en ten minste 16 jaar oud zijn. Ten minste 14 500 ondertekenaars moeten hun woonplaats hebben in het Vlaams Gewest, 2 500 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 8 000 in het Waals Gewest.
- ✓ Van elke ondertekenaar is de volgende info vereist: de handtekening of elektronische identificatie, de naam en voornamen, de geboortedatum en de verblijfplaats.
- ✓ Het verzoekschrift moet schriftelijk of elektronisch bij de Kamer worden ingediend.
- ✓ Het moet een concrete vraag bevatten en betrekking hebben op de bevoegdheden van de federale Staat of de belangen ervan.
- ✓ Het moet in overeenstemming zijn met het Europees Verdrag voor de bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Geen toegang tot het internet?

Een petitie indienen kan ook met een gewone brief gericht aan de Kamer van volksvertegenwoordigers. Vermeld zeker je naam en voornaam, woonplaats en geboortedatum, en vergeet je handtekening niet.

www.dekamer.be
> zittingsperiode 54
> document nr 3542

Vijftig jaar parlementaire carrières (1969-2019) een nieuw biografisch naslagwerk

Iedereen die onderzoek doet naar de samenstelling van de Kamer van volksvertegenwoordigers of die biografische gegevens zoekt over de Kamerleden is vertrouwd met het naslagwerk "Het Belgisch Parlement 1894-1969". Doorgaans wordt dit werk, naar zijn auteur, de "Van Molle" genoemd.

Het naslagwerk van Paul Van Molle (1969)

Paul Van Molle was journalist en later ook directeur van de vertaaldienst van de parlementaire stukken van de Kamer. Als journalist en als ambtenaar van de Kamer verzamelde hij een indrukwekkende hoeveelheid aan gegevens over de volksvertegenwoordigers en senatoren. Om na zijn pensionering, naar de woorden van Kamervoorzitter Achille Van Acker, het probleem van een teveel aan vrije tijd op te lossen, verwerkte hij zijn gegevens in boekvorm. In 1969, zes jaar nadat hij de Kamer verlaten had, verscheen het overzichtswerk *Het Belgisch Parlement 1894-1969*. Het boek was een krachttoer: 2 250 biografische dossiers over alle leden van Kamer en Senaat vanaf de verkiezingen van 1894. De redactie werd afgesloten op 1 mei 1969.

Een opvolger is op komst

Er was vaak sprake van een opvolger. Een dergelijk naslagwerk ontbreekt immers over de periode sinds 1969. Maar de uitdaging is er met de jaren niet minder op geworden. In de vijftig jaar volgend op het werk van Paul Van Molle telde alleen de Kamer, dus zonder rekening te houden met de Senaat, alles samen 1228 leden. Het was een werk van lange adem voor de bibliotheek van het Federaal Parlement en de dienst Juridische Zaken en Parlementaire Documentatie van de Kamer, maar de opvolger voor het naslagwerk van Paul Van Molle wordt dit jaar verwacht.

Het nieuwe werk omvat de periode 1969-2019, meer bepaald alle Kamerleden tussen de parlementsverkiezingen van 31 maart 1968 en 26 mei 2019. De periode valt toevallig samen met de parlementaire loopbaan van voormalig Kamervoorzitter Herman De Croo, die zijn parlementaire carrière, na 42 jaar in de Kamer en vier jaar in de Senaat, van 2014 tot 2019 afsloot in het Vlaams Parlement.

Vijftig jaar parlementaire carrières

Vijftig jaar parlementaire carrières in een boek gieten, dat is vijftig jaar politieke geschiedenis de revue zien passeren. De veranderende loopbaan van de Kamerleden weerspiegelt immers bredere politieke en maatschappelijke veranderingen. De Kamer is dan wel geen exacte weergave van de bevolking, maar een parlement evolueert mee met de samenleving. In hoeverre is die lange parlementaire loopbaan van Herman De Croo representatief voor het 'gemiddelde' parlements lid?

Vaak is immers te horen dat een parlementair mandaat almaar korter wordt.

In de afgelopen vijftig jaar was er trouwens iemand met een nog langere staat van dienst in de Kamer: Achille Van Acker, eveneens een Kamervoorzitter, zetelde zonder onderbreking 46 jaar (1927 tot 1974). Een andere 'recordhouder' was Alex Tromont, die op 8 juli 2004 in de Kamer kwam als opvolger van Hervé Hasquin, toen minister-president van de Franse Gemeenschap. Alex Tromont zetelde tot er een einde kwam aan het ministerschap van Hervé Hasquin: op 18 juli 2004, alles samen tien dagen...

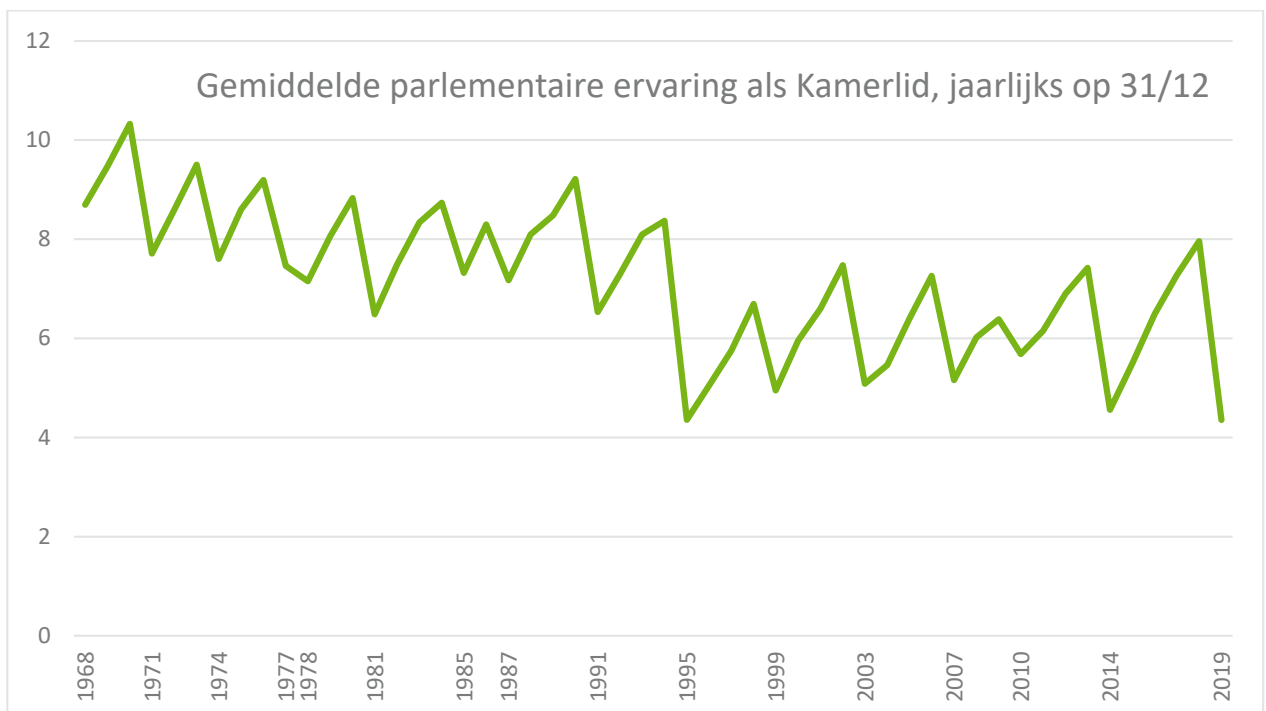
Dergelijke grote schommelingen blijven achterwege wanneer wordt gekeken naar de 'gemiddelde' parlementaire ervaring in de Kamer sinds de verkiezingen van 1968. Na iedere verkiezing is er een vanzelfsprekende daling van de gemiddelde ervaring, aangezien er nieuwe leden in de Kamer komen. Tot 1995 bedroeg de gemiddelde parlementaire ervaring zo'n acht jaar, om daarna wat te dalen. Maar aan het einde van de legislatuur 2014–2019 (de eerste die vijf jaar duurde) zetelde een Kamerlid opnieuw gemiddeld acht jaar in de Kamer.

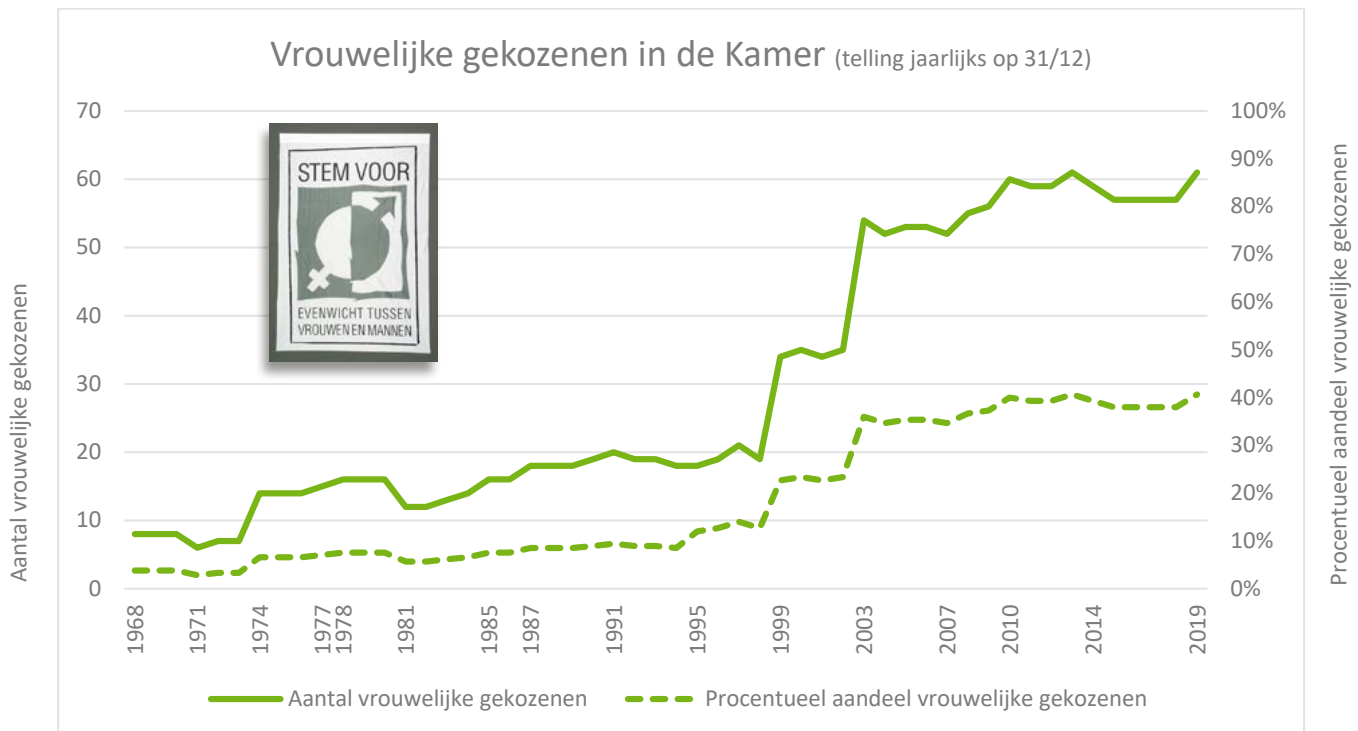
1995: rechtstreekse verkiezing gewestparlementen

Het jaar 1995 was een belangrijk moment in de parlementaire geschiedenis. Voor het eerst werden het Vlaams en het Waals Parlement rechtstreeks verkozen. Tegelijk ging de Kamer van 212 naar 150 leden. De gemiddelde loopbaan in de Kamer daalde nadien, veel Kamerleden maakten de overstap naar een gewestparlement of omgekeerd. Ook in 1995 werd de regel ingevoerd dat ministers tijdens de duur van hun ministerambt in het parlement werden vervangen door een opvolger. Ook dit zorgde voor een grotere vernieuwing onder de leden en dus voor gemiddeld kortere carrières.

Gewezen Kamervoorzitter Achille Van Acker

Meer vrouwen in het parlement

De meest diepgaande verandering over de voorbije 50 jaar betreft de aanwezigheid van vrouwelijke verkozenen. Tot 1995 bedroeg het aantal vrouwelijke volksvertegenwoordigers nooit meer dan 20 (op 212 leden). Bij de verkiezingen van 1999 en 2003 nam het aantal vrouwelijke volksvertegenwoordigers in absolute cijfers en procentueel sterk toe, tot boven de 50 leden of een derde van de Kamer. Dat was grotendeels te danken aan de effecten van de wetgeving ter bevordering van een evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten voor de verkiezingen (de zogenaamde wet 'Smet-Tobback').

Test je kennis

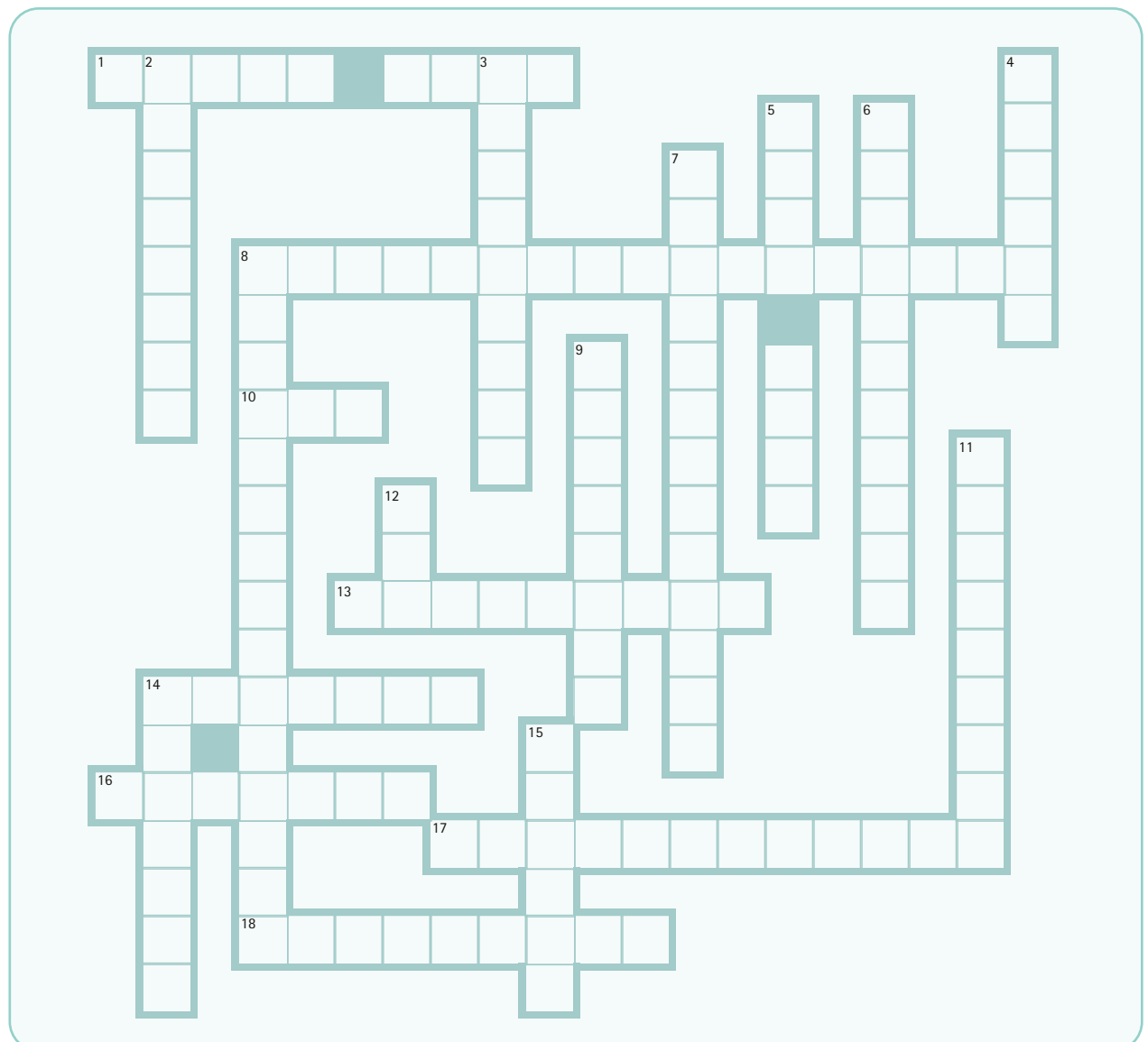
Je vindt alle antwoorden in dit magazine

Horizontaal

1. Europees plan om o.a. de CO₂-uitstoot terug te dringen
8. Termijn waarbinnen een dader vervolgd en berecht moet worden
10. Klimaatconferentie van de Verenigde Naties
13. Leugendetector
14. Code die met een scanner te lezen is
16. Verzoekschrift
17. Rechter die het dichtst bij de burger staat
18. Een van de wetgevingsinstrumenten van de EU

Verticaal

2. Herhaling van een misdrijf
3. Wiskundige formule gebruikt door o.a. sociale media
4. Int invoerrechten op goederen
5. Nepnieuws
6. Applicatie van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen
7. Ongelijke of oneerlijke behandeling op grond van persoonlijke kenmerken
8. Geniet van de 'vruchten' van een goed waarvan iemand anders de eigenaar is
9. Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek
11. Verkoopt geneesmiddelen
12. Collectieve arbeidsovereenkomst
14. Daar bevindt zich de luchthaven van Luik
15. Brits vertrek uit de Europese Unie

Antwoorden tonen

Antwoorden verbergen

Meer weten over de Kamer?

Had je altijd al willen weten hoe het er in een parlement aan toe gaat? Hoe een wet tot stand komt? Wat er besproken wordt tijdens de parlementaire vergaderingen? We zetten de mogelijkheden voor jou op een rijtje.

Een vergadering bijwonen

De plenaire vergaderingen en de meeste commissievergaderingen zijn openbaar. Iedereen kan ze bijwonen. Vooraf reserveren hoeft niet. Je meldt je gewoon aan bij het onthaal.

Surf naar www.dekamer.be om te weten welke vergaderingen wanneer plaatsvinden en wat er op de agenda staat.

Je kan de plenaire vergaderingen ook live volgen op onze website: ga naar 'video vergaderingen'. Daar vind je ook de gearchiveerde beelden van de voorbije vergaderingen.

Een rondleiding volgen

Dagelijks, behalve op zondag, vinden er rondleidingen plaats. Een groepsbezoek is gratis en duurt anderhalf tot twee uur.

Een groep bestaat best uit 20 personen. We raden je aan je bezoek minstens twee maanden vooraf te boeken. We ontvangen immers jaarlijks vele duizenden bezoekers uit binnen- en buitenland.

Volg ons op

Meer weten

Op onze website vind je een elektronische versie van dit magazine met tal van doorklikmogelijkheden.

Een vergadering bijwonen

Leuvenseweg 13
1000 Brussel

Een rondleiding boeken

Tel.: 02 549 81 36
bezoekers@dekamer.be

Meer exemplaren van dit magazine ontvangen?

Een adreswijziging melden?

Laat het ons weten op communication@dekamer.be

www.dekamer.be

150 Kamerleden rechtstreeks verkozen in 11 kieskringen

17-03-2020

open **vld**

21

2

12

14

18

24

indép. /
onafh.

12

5

Patrick Dewael
Kamervoorzitter

Indép. /
onafh. **1**

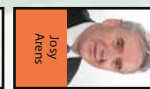
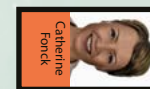
1

19

9

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Marc Van der Hulst, secretaris-generaal
van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Redactie

Dienst Public Relations en Internationale Betrekkingen
Tel.: 02 549 90 46
communication@dekamer.be

Werkten mee aan dit nummer:

Jeroen Clarisse, Anne Coppens, Reinhilde Deboutte, Tom De Geeter, Tom De Pelsmaecker, Thierry Dewaele, Tristan Dutry, Alain Goldschmidt, André Grenacs, Melissa Lenoir, Isabelle More, Hannelore Mussely, Catharina Offeciers, Mireille Pöttgens, Philip Tans, Sébastien Van Koekenbeek, Frederik Verleden, Mireille Van Wilderode en Fabian Wauthier.

Foto's

Belga Image, Inge Verhelst, Kurt Van den Bossche, Adobe Stock en Bibliothèque nationale de France

Vormgeving en illustraties

Antoine Marcelis, Bart Van de Steene, Johan Wynen en Mohamed Yahiaoui

Druk

Prepress en drukkerij van de Kamer

De redactie werd afgesloten op 23/03/2020

